

ФОРУМ

Экологияны тап халы - толу жашауну тутуругуду

Мындан алгараакла-
да Нальчикде КъМР-ни
Жамауат палатасы, рес-
публиканы Экология
общество, Россейде
«Зеленые» регион партия
эм Бийик тоу-геофизика
институт (ВГИ) бардырып,
«КъМР-де экология бла
байламлы проблемала
эмда аламы тамамлау»
деген аты бла форум бол-
гонды.

свэсом, жамауат бу жаңына улуу
ос бургазын шарт көргөзө-
ди, болум иги жаңына торле-
барлыгына да ышандырады»,
дегенди ол.

ВГИ-ни башчысы Таппасхан-
ланы Валерий билдиргенича,
озгъан онбаш жылны ичинде
промышленность объектлени

проектлени жарашдырганда,
аланы кыруушун бардыргъанда
да экология жаңы бла тинтлеу
этилип турганды. Былтыр Со-
чиде Олимпиаданы өтдоруоде
кышумчулуктары ючюн инсти-
тут Россейни Президентини сый-
лы майдалы бла саугаланганын
да белгилегенди Таппасхан улу.

Жамауат палатаны таматасы
Чеченланы Анвар жыйылуда
көтөрлөпөн проблемаланы та-
мамлау жаңы бла оюмун билдир-
генди. Ол республиканы бир-бир
элеринде жол жанарында,
агъчада, базар тийерледе
кыр-кичлик жыйылып, жал бек
ос болганын белгилегенди.

Болумну тозотир ючюн, адми-
нистрация жорукъланы торлен-
дирде, тазирин биченин кө-
бейтирге, район башчылагда да
иши кылга тынгылы алгырга
кереклигин чертгенди. Ол
оюм этгенге көре, ЖКК-да
предпритиланы ишине жама-
уат кеси да көз-кыулак болуп
турурга керекди - төгерки-
башы тазалауга адамла
тири кытышырга.

Республиканы Парламентини
Аграрный политика, экология,
табийгат байлыкъланы хай-
ырлануу эм жер бла байламлы
халла жаңы бла комитетини
таматасын орунбасары Са-
фарий Шагапосов, озгъан элли
жылны ичинде адам табылгъат-
ха салган зараны юсюнден
билдире, аны ууу көбюсюнде
жаңыуралга бла битимлеге
жеткенин чертгенди.

Форуму ахырында тийиши
резолуция кыбыл этилгенди.
Экологияны сактау – ол эм
улуу проблемаладан, борчла-
дан бири болганы анда энци
белгиленгенди.

КУРДАНЛАНЫ СЮЛЕМЕН.

КОНКУРС

Бек изи деп айтдыргъан болмагъанча кыйынды эмда хычыуунду

Педагоглары Битеурссей
конкурсларын бардыруу ахшы
төреге айланганды. Аны
«Жылы устазы 2015» деген
шахар несиги 10-чу февралда
кыуачы халда ачылып, 5-чи
мартда бошалганды. Анга
школладан жыйырма сегиз
устаз кыатышканды, ахырына
жыйырма бла төртюсю жет-
генди. Аламы араларында Ха-
саняны 16-чы номерли орта
школундан «Класс башчы»
деген номинацияда усталыгын
көргөзгөн Улбашланы Жами-
ла, «Школну устазы» дегенде
математикадан устаз Бота-
шланы Фатимат, 6-чы номерли
орта окуу юйден биологиядан
устаз Алтуяланы Жансурат,
9-чу школдан географиядан
окутухан Диналаны Мариям,
14-чо номерли гимназиядан

физик Малкъондуланы Лиана
бар эдиле.
Устазла көп торло номинация-
да эришгендиле, кесин танчытуу,
ачык дөре берюу, ата-анала
жыйылула бардыруу, окуучула
бла сөлөшюу, классдан тышында
иши бардыруу. Конкурса кы-
атышканы бары да торло-торло
предметлени окутадыла, шакар-
ны башка-башка школларында
урундадыла, аламы билимлери,
стажлары, квалификациялары,
категориялары да энчиidle. Бол-
сада аламы бир зат бирикдире-
ди – туткан ишлерине чыгарма-
чылык көздөн кыарагъанлары,
усталыкъларын сюйгөнлери. Бу
шартларыны юспергенден
көп көре айтылганды.

Конкурсу жабылганы, ачыл-
гъанчында, педагоглары өтгенди.
Устазланы Нальчик шахарны

Жорлогонланы кыууу Му.

Андан сора уа айырмалыны
белгилеу башланганды. «Школда
класс башчы» эмда «Школну
устазы» деген номинацияда
хорлагъанлагы дипломланы
жюрини кыауумундан физи-
ка-математика имлуланы кан-
дидаты 32-чи номерли орта
школну устазы Валерий Ревелис,
филология имлуланы кандидаты,
КъМКУ-ну Усталыкъланы өсдю-
рю жаңы бла институту фило-
логия кафедрасыны таматасы

Ирина Шонткуова, профсоюзла-
ны атындан Татьяна Вологирова
бергендиле.
Алай бла «Юрек халалык
эмда эслилик» номинацияда
Улбашланы Жамила, «Ишинде
жанычыллык» номинацияда Бо-
ташланы Фатимат, «Аныктык»
номинацияда Малкъондуланы
Лиана айрмалы болгандыла.
«Школну класс башчысы»
номинацияда хорлагъанлары
араларында Диналаны Мариям
да барды.
«2015 жылы устазы» деген
сыйлы атх тийиши болгъан
Аслан Кашежевни (ол 2-чи
номерли лицейде физикадан
окутула) алгышарлагы эмда
педагоглары кыанаты белгисин
берирге уа сахнагы «2014 жылы
устазы» Битеурссей конкурсу
муниципал кезюнде «Жылы
устазы» деген номинацияда
хорлагъан Лариса Кашукованы

(29-чу номерли гимназия) эмда
«Класс башчы» номинацияда
жетимиш болдургъан Кристина
Тешеваны (32-чи номерли орта
школ). «2014 жылы устазы»
деген Битеурссей конкурса
кыатышкын Елена Пышаняны
(32-чи номерли орта школ) кы-
ыргандыла. 29-чу номерли
гимназияны директору Татьяна
Смирнова уа «Жылы устазы»
эмда «Класс башчы» деген но-
минацияда онгулагы дагы-
да саугагы жаш художникле
ишлеген суратланы бергенди.
Ол кюн «Глория» «Арабеск»,
«Горнякка», «Каллисто» теп-
сөу кыауумла, 29-чу номерли
гимназияны сабий жору, жаш
жыргычы Мокъаланы Аслан
бла Регина байрамга бютюн
кыуат салгандыла.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.
Суратланы автор алгъанды.

КЕНГЕШ

Таксистле жорукълагыа көре ишлеуно излейдиле

Нальчикде таксилени юслери бла регионла аралы
кенгеш болганды. Ол «Корона» кыонак юйде барды-
рылганды. Аны Къзбары-Малкъарны, Къарачай-Чар-
кесин, Север Осетия-Алания республикалары кырал
властьларыны эмда такси компанияларыны, транспорт
бла байламлы ведомстволаны, ГИБДД-ны да келечилери
кыатышкандыла. Аны Битеукурыл халк фронт «Такси-
лени миллет совети» Битеурссей ассоциация бла бирге
кыурагъанды. Экинчисине уа РФ-ни Къырал Думасыны
депутаты Вячеслав Лысаков башчылык этгенди.

Кенгеште транспортну хар ким
да кенг хайырланган торлю-
сюню шендого болумуна кыра-
лганды эмда аны андан ары
айтыгъуу онглари озюлгөнди-
ле. Андан сора да, водительлени
бла пассажирлени кыоркыуусуз-
лукъларын жалчытууну, ком-

артханланы жоллары кесилме, бу
сферада кыралды жанында
кыаты контроль этилме мадрала-
ны юспергенден да барганды өз.
«Таксилени миллет совети» ас-
социацияны келечилери адам-
лые жюрютген энци автомо-
билье чыгарууну программасы
жарашдырылганыны юсюнден
айтхандыла. «Ала Россейни за-
водларында шендоголюго за-
маны излейлерине келширча
ишлендирилме», дегенди ас-
социацияны толтуруу директору
Наталья Лазникова. Ол таксилени
ишлерин тап халга келтируу жаңы
бла законопроект хазырлангыла
турганын, аны башламчысы
Битеурссей Халк фронтуну келе-
чиси Вячеслав Лысаков болганын
да билдиргенди.

Анда бу сферада кюрешген-
лени тилеклери эсте келтирил-
генди. Ала уа закон бла ишлеген
таксилени иелерине тазирлени
азайтууну, бузукчулагы уа
аламы көтөрююно, такси авто-
мобильлени кюрсюно болура
этиуну, котоланы кетерюно
излендиле», дегенди Наталья
Лазникова.

Кенгеште бизни республикада
таксилени асламысы энци иели
болгъанлары айтылып, аны бла
байламлы проблемала кетерю-
генди, аламы тамамлар амалла-
ры да изленгендиле.

«Анда бу сферада кюрешген-
лени тилеклери эсте келтирил-
генди. Ала уа закон бла ишлеген
таксилени иелерине тазирлени
азайтууну, бузукчулагы уа
аламы көтөрююно, такси авто-
мобильлени кюрсюно болура
этиуну, котоланы кетерюно
излендиле», дегенди Наталья
Лазникова.

Кенгеште бизни республикада
таксилени асламысы энци иели
болгъанлары айтылып, аны бла
байламлы проблемала кетерю-
генди, аламы тамамлар амалла-
ры да изленгендиле.

ДАЛХАТЛАНЫ Марзият.
СУРАТЛА (башында) кенгеште
кыурагъанла; (тубюнде) залда
отургъанла.

Шимал Кавказ кюн сайын

Завод бир жылгыга 600 минг тонна
чөпшеуден жау этерикди

Россейде бек улуу битим жау чыгарлык завод
Волоград областьда Ново-Аннинск шахарда 2013
жылда сентябрден башлап хайырлынырга берилдикди.
«Анга берилген инвестициялары өлчөмү 4,5 миллиард сом
болганды. Экинчи кварталны ахырына дагыда 3 милли-
ард сом кыратылдыкты, шендого дери объектни кыруу-
лушу 77 проценте толгъанды», деген билдиргенди ТАСС-ны
корреспондентине «Каргилл» трансмиллет компанияны
оноучусу Андрей Лынь.
Жаңы предприятие жыл сайын 600 минг тонна чөпшеу-
но жауун шыгарыкты. Областын губернатору Андрей
Бочаров алгараакла айтханына көр, ол иши бардырлык
иштерлеге регионда жол хар заманда да ачык болуурга,
нек дегенде биз мында жашагъанлагы иши жерле
кыурагъа итинбиз эм бюджетте налог төлөргө
хазырбыз.

«Донавиада» - тиширүү пилотла

«Донавиа» «Аэрофлотну бөлөмө» Юг Федеральный
«Докруда тиширүү пилотла биринчи болуп ишлеп
башагандыла, деп билдиргенди ТАСС-ны корреспон-
дентине компанияны пресс-службасында. «Эки кыз
Airbus A-319 деген жауа көмөлдө экинчи пилотла болуп
ишерикидиле, ала Санкт-Петербургну граждан авиация-
сында окутулганды эм тийиши даражалы жаруу этиуден
өткендиле», дегенди агентствонун ушак нөгери. Кыла-
дан бири авиаторланы юйорюнде өсгенди эм сабий заман-
да окууна ата-аналарыны ызларындан барлыгын айтып
турганды. Экинчиси бу усталыкны көкүе укханланы сюй-
генин ючюн сайлаганды. Аламы бийик оуучу учрежденияла
берген бек ити рекомендацялары бардыла.

Кылайсыз юйорюле – жаңгы фатарла

Чечен Республиканы башчысы Рамзан Кадиров отуз
кылайсыз юйорюге жаңгы фатарланы докментлерин
эм ачыкчылар бергенди. Пресс-службада айтханын
көре, бу отурулу киши церемониясы 8-чи мартда - Ти-
ширүланы байрам кюнлеринде бардырылганды.
«Кайсы халкыны жашоудан да тиширүүно магы-
сына бек улуула, ол саңда Чеченде да. Сиз сабийлени
өсдорсөз, от жагъаны отун өчюлтүп тутасыз, андан
сора да, көп торло бөлөмдө ишлейсиз, сизни хашауугу-
зу сизге тийиши болур ючюн, биз кылуубуздан келгенин
этерикбиз», дегенди Кадиров халк алында сөлөшгени-
де. Ол айтханына көр, республика кылуудан келгенин
этеди хар юйорюно тийиши жашоу этерча онгу болур
ючюн.
Фатарла регионну Ахмат хажи Кадировну атын жюрют-
ген фондуу ахчасына алынгандыла.

Ашарыкк продуктланы - учуз багыала

Юнус-Бек Евкуров аш-азыкк продуктланы учуз багы-
лары бла сатарыкк төкөленин бир бөлгине бар-
ганды, төкөление бла ушакк этгенди.
«Социальный потребители чечене кыурайык» деген
башламчылыкны регионну башчысы этгенди, проектин
жашоуда бардыруу ючюн жууаплыкты Эл молк эм аш-
азыкк министрствонун бююнуна салынганды. Вице-пре-
мьер Ахсб Гойговну айтханына көр, наборну ашарык-
лары хар юйорюге тийиши болура кыурагъанлагы эм
ай сайын кыратылдыкк өлчөм бла тохташдырылгандыла.
Энци алынган этенди, ол чеченде уг, бал туз, пиринч,
битим жау эм сют болуукдула.

Шахарчыла ток бла эркин жалчыгышынырыкыдыла

Федеральна сетевая компания Краснодарда «Вос-
точная промзона» деген 560 МВА подстанцияны иш-
лериди, анга ишлеуге 2,4 миллиард сом кыратылдыкты
проектин жашоуда бардырууга энергетика компанияны
првленияни председатели Андрей Муров эм Кыбанын
башчысы Александр Качев көл салгандыла.
Губернатору айтханына көр, айтылган подстанция
крайны ара шахарында жаңы промышленность кластер
кыурагъа онг берликди. Шахарны север-восток жанында
«Жаңы подстанцияны ишлеу электрочюно жетишме-
генин кетерликди эм инвестицияланы келюилерине себеплик
этерикди», дегенди ол.

Газ быргыла тартууга – бир миллиард сом

«Газпром» бир миллиард сом бергенди бийыл Астра-
хань областыны север жанында газ быргыны кыруу-
станга. Аны юсюнден ТАСС-ны корреспондентине адми-
страцияны пресс-службасында билдиргенди.
Инвестициялык бек алгы «Макат» - Шимал Кавказ-
Хашоветуо-Вольно – Харабали» ызланы кыурауга кыра-
тылдыкдыла.
«Кыруулу бийыл бошанырыкты», дегенди пресс-
службада. Андан сора да, башка объектен – «Хараби-
ли» - Ахтубинск 2 - Ахтубинск 1 эм ПС Бутринское, Замаян
эм башка жерлеге барлыкк газ быргылары проект-
мате документлери хазырлана турадыла.

Кыоруула министерство Майкопха 55 гектар жер бергенди

РФ-ни Кыоруула министерство Майкопну муницип-
ал администрациясына 6 жер участка бергенди –
ала битуде да 55 гектардыла, деп билдиргенди ТАСС-ны
корреспондентине Адыгяны ыркы жаңы бла комитетини
председатели Ирина Бочарникова.
Берилген жерле Майкопну «Восход», «Шовгеновский
городок» эм «Михайлово» деген микрорайондадыла.
«Шендо муниципальный кыурауу жерлеге иленин ки-
бериюно документлери жарашары турадыла, андан сора
жер участкаланы кыруу эм аламы кадастр эсепте
алуу жаңы бла иши бардырылдыкдыла, андан сора уа
ол жерле көп фатарлы юйде эм энци журтлада жа-
шогъанланы илелерине берилдикди», дегенди ыркы
жаңы бла байламчыкыны оноучусу Бочарникова.

★ ХОРЛАМНЫ САУГЬАЛАРЫ ★

«За оборону Сталинграда» майдал

Аны бла Сталинград ючюн сөрмөшлөгө кыатышканыны барысын да саугалагандыла-Кызыл Аскерде, Аскер-тенгиз флотда эмда НКВД-ны тизинеринде кыулуук этгенлени, аладан сора да, шахарны кыруулуудагы аз да кыска кошкан мамыр адамданы.

Алай Исидир Висарионович суратын кеси кырып кетергенди эмда «Ни шагу назар!» деген жазыну «За оборону Сталинграда!» деген бла алыштырдыгында.

Эскизчи автору художник Николай Иванович Москваде болганды. Куузуоз эм Богдан Хмельницкий аты орденлени. «За оборону Москвы», «За оборону Ленинграда» эмда совет шахарланы кыруулау ючюн берилген башка майдалда бла аны колгоосу бла ишленгендиле.

Алга майдалы, «За оборону Ленинграда» дегенича, кыруудан ишлерге умут эткендиле, шахарны кыруулаучуланы биогуманизм колчепин кертосторге деп. Акырында уа латынчу сайлагандыла. 00001-чи номерли майдал 64-чю аскерни командующий Михаил Степанович Шумиловка берилгенди. Аны солдатлары, шахарны кыбыла жанында бегинип, сая айна ичинде Готу 4-чю немисли так аскерлерин Сталинградка жуук жибермей тургандыла.

Сталинград ючюн сөрмөш 1942 жылда 17-чи июлда 1943 жылда 2-чи февральга дер берилгенди эмда адам учун жашаууда кер юсюнде болган бек уллу кызауатка айланган эди. Курск дуга бла бирге ол Улуу Таа журт урушда болуору арталында тырлендирген эди. Вермахт Волганы онг жагысында жерлени эмда Сталинградны несин да кылыга этерге итингенди. Алай «Уран» операцияны кезинде совет солдаты немисли аскерин бир кесегин гон этген эдиле, башасын а пленнге алгандыла. Эки жанында да ки миллиондан аслам адам өлгенди.

Совет Союзу Жигити Василий Григорьевич Зайцев ол майдалга кимден да бек тийишли болганды. Сталинград фронтуну 62-чи аскерини айтылхык мараучусу 1942 жылда 10-чу ноябрден 17-чи декабрге дер барган сөрмөши кезинде 225 фашист солдатны бла офицерин, ол санда 11 сыйкыери йтыркенди.

Немисли командование, аскерде башландан гузаваны тохтатыр муратда, Берлинден снайперлени юйретиучи школдан Европада бек уста мараучу майор Кеннингин чакырган эди. Анга «орусулу кыянын» илишанга алырга деп, алай бек салынганды. Алай аны кесин Василий Григорьевичи огуу жыктыганды. Алачы араларында кереште аталып, Голливуд «Враг у ворот» деген фильм да алдырганды.

Таулу артиллерист Ахшакьяланы Бирузулда да, бу уллу да, кюйосоз да кызауатда бир неча танкны жок этип, махтауучи тийишли болган эди. Сынауучу лётчик Хайыралы Алай-Солтан, Сталинградны кендеме жигитча сөрмөш, душманын сармоптун агызыган эди. Бизни колгоабыз, «Коммунизмге жок» («Заман») газетте кел жылыны ишлеген, аны бөлмолоринден бирине таматалык этген Ностальи Магомбет сызип болуп турганды. Аладан сора да, Глашаны Кыубайди, Оракялы Хамит, Кыудайланы Шамшодин, Расуланы Мурадин эм дагында кел башкала, Волга черекни кытындагы шахар ючюн кызауатда жигитлик, батырлык да этип, «За оборону Сталинграда» майдалга тийишли болгандыла.

ТЕКУЛАНЫ Хауа.

Жаш тейло

Халкыбызда врачланы ослеринден: «Аны таты кылу барды» деген сөзлө жюрютюледиле. Ол а бошдан туюлюду. Адам улут алай кыруалганды хар нени да игисин бек тарангылайды эм биледи. Бютюнда ол аны саулугуу бла байланы болсо. Огарында сагынылган сөзлө Керимланы Абдуллахны кызы Зукурага бек тап келишюрлерине аны бла ушак этерге жеткенде дагы да бир кере шгабат болганма. Анга ырызлык, ыспас сөзлени айтканында да кергенме. Кызы, анга болушук излеп келгенге бла сөлөшө, былай

Усталыккыны бийиклигине талпына

болмаса жарарык туюлюду деп, кыты да айтмайды. Тишин кылай сакларга тийишлин тенгештириу халда билдирип, сора ышарып, энди ангыландыгы дегенча, сорулу кырады. Алгандан окуна алабыз, практика болуору да бизно арасында аллайланы керсент, кыуанаса, өхтемеленесе, келон да жарып, кынат кергенча болса.

Керимланы кызы Нальчикде республикалык физкультурна диспансере ишлейди. Ол мында, жети жылдан бери стоматолог – терапевт болуп урунгандан сора да, диспансерини консултация-диагностика бөлмөсүнө башчысыды. Аны дагызын алабыз практика болуоруна эм хирург стоматологу ишин бардырарык эркилик берген сертификаты бардыла.

Кызы белгиле гляциологу-буз Керимланы Абдуллахны жиберише өткенди. Ансы Иреван саулук кызаууда кырк жылдан аслам заманын керешеди. Сабий да, алачы кер, окурга, билим алырга итингенди. Анасы бла бирге шый барып, аны бла шашырылган медициналык соймоккелери жаратылып, сеиди да кючленгенди. КыМКК-ну медицина факультетин жетишмиле бошоганын бери тий доктор болуп ишлейди.

Зукура эмне молну сайлап алганын ол студент болуп, окулу теребинде ангыланганма. Ары дерги иги ышанган да этмей энди медицинада кылырланы. Бюгюнлюк уа анга адамла ырыз болганын алабыз арда бери кесерини кыратарык юйорлери бла окуна келип башлаганын керсем, келюм кетюруледи, кыыйнын бошуна кетмегенди, дейме. Бирде эрттинде сагат беште аны киталпа бла

эспесем, кыуанганым да бирге жаным да аруучу эди. Алай билими болмаганы арда ишлеилемизлени а хар заманда да юйретеме, дейди кызынаны.

Жашуа бир жерде бир жат да турмайды. Медицина уа бюгюнлюк иги да алга атпаганын барыбы да билебиз. Зукура да, билимин өздөгөнлени, жангы затларга юйрөнгөнлени, усталыгында профессионал даражыга жетишери итингенди. Интернетте журналда, бирси жерлерден болсун, саулук сактауна не иги торленуле болганын керсентиле турданы. Аны биргесине окугангын жашыла бла кызынаны кыбюсо Москвада ишлейди. Ол ала билим да байлам кыжюрюп, жангылыккыны билгенлени турды.

Стоматологияда бийик кыметулу материаланы хайырланып, адамдан аспаска кырауу болуп, ырызлык табар ючюн, ар шахарыбызда кыл сайын эки кер кыруалган медицина керюмюле да барып, алада тиз кыраллы фирмаланы жетишмилери бла да шашырылганды. Нег дегенде республикалык спортчулар эршиуулеге кызырлана туруп, тишилерин анга шандыла. Аны тийишли даражада болуп ючюн, Зукура да билимин аймайды, жангы амаланы хайырлана, кюнден-кюнге ишини устасы болу барды.

Аны алайгынын а ол былыт Москвада диплом алгандан сора билим берген академияда специализациян өткенди да, кергюзгөндени. Тасте, экюмлене берген кююнде да кызын усталыгын, билимин да керюп турган профессор, сагынылган вузуну стоматология кафедрасын профессор И. Шугайлов: «Нальчикде да былай докторланы

бардыла? Бери келерге акыл этсенг, бир-эки демей, ишге алышма»-дегенди. Айкай да, ким да кыуанган юсюндөн алай сөзлөгө тийишли болган тын да туюлюду.

Зукура уа, кесини тууган республикасын, аны халкыны бек сюйгөнни билдирип: «Кесибизни адамларыбызга хайырым, болушугуу тийсе сююме. Алай уллу шахарда онгла кендөле дерге өчбюс. Алай да болуп. Сен ишинги сюйгөн, жангы амаланы излеспен, бир жеринде туруп турмаган, жетишмиле болганын бла бирге халкында да ырызлык алышса»-дейди.

Бюгюнлюк Зукура анасы Иреванн бла бирге ишлейди. Ол аны медоестрасы болганы себепли кызын кызуу бла нени кергюзтөсө да, ангыла кыярна алай юйрөгөндө. Медицинада уа ол бек керекди. Сауузуга кырай туруп, аны тынчылыгын бузмазга да. Ала ана бла бала болганын айтты да турмайды. Аны жалганга тынчылды билгери керексе. Алауга кырай, кыуланган, кыуланган да этесе.

Бусагында врачланы жазыу ишери да келюду. Бирле, анга ашыгып, алачы аларына келгенлени жарыуларына да тынчалар тынчалмаз, кырадылып, кыагытыны толтурууга ашыгыдыла. Алай халны Зукура тергөсө санайды. «Сени алынгана олтурган ким болганын, кыаллы врачлыгыны бек тер ангылайды. Эм алганга тынчылды билгери керексе, аны ангыламанг, эсимзген, болушаллык да туюлосу. Жазууларыны уа андан сора кылай бир сюйсөнг да жазарга эркинсе»-дейди.

Таулу кызы бюгюнлюкде койгон иши бла керешенин ырызды эм аны университетде окуткан устазларынын барысына да ыспас этеди. Ушагыбызны хырында уа ол анасы бла бирге, тишируланы байрам бла алгышай, саулук, мамырлык бла тежегенди.

МОКЪАЛАНЫ Зукура, Суратын ХОЛАНЫ Марзин алгыды.

Жылла, адамла, кыдарла

Журтуна термилиу

Кытаум жыл мындан алда, жумуш чыгып, Владикавказга барырга та шанды. Аны окутуучу бичорин экинчи жарымында кызыл кирлиден ишленген юйлерине кырай, эски орамларында айланам. Алачы эки жаны бла трамвайла жюрюй. Ала кыатын бла ётуп кетсе да, чарларына темир тауушлары биразга дер кыулагына зшитилгенлени турдыла, кенг ызын арасы бла уа узун аллея бар. Анда орналыды эски театр да. Мында Таубий, Абай улу Солтан-Бек, жаш кыбузуну аламатылык макъамы бла адамданы сейрге кылардырп турганды.

Былайда кебюсюнде абдан адамла ны керсе. Ала, экеу-ючеу болуп, хапар айта, (дюрдюрно) фонтанын төгөрөгине да айланадыла. Арсыла, шинтиклеге олтуруп, солуган да этедиле. Алайдан узак бармай китап басма барды. Мен анда жумушуму тындырып, ызыма кыайта келе, театр кытында бир аз солдум. Ол заманда куржун телефонум зыгырдады да, аны бла тау тилде сөлөшм тибердим.

Ол кезюнде бир жашуулу тишируу кыатым бла ары да оз, дагында артка кыайт да, мен хапарымы бошатынчы сакылап, кыатыма жууккылаша: «Сен малкырымсыз?»-деп сорду. «Хай, тауула»- дегенимден сора дагында: «Холамны билемизе, аны эски журтларын кергенмис? Ол тийреледе болганмысы?»-деди да кеси тилибизде, эрттеден бери кермей турган жуугундан тасынгын алгычана, бетиме кырады. Тауча сөлөшкелгиле, шатык айталамганына кер, бу тиширууну башка миллет кыатышы барды неда эрттеден бери журтундан айырлыган адам болганын сездим.

Айкай да, көргөнне Холамны – бурунгу тауу зилибиз. Адам зорлугу аны чачан эсе да, мурдоу уа сакылганды. Кел ёмор мындан алданча, бюгюнлюкде да соведиледе демениги кыялары, суукту ташларын кюнге кызыдыра.

Жайда уа акь сют маталы булутла жетерле, эски журтланы башларын жа-барла, сора, терк окуна тюрлю-тюрлю сызыптал ала, сиркуу желич: бла ойнай, таула артына аурала. Жангыдан кюн талыла таш хуналасы эки элин жарытырла. Кызула учкан бийикликте орналган элден кырасанг а ала, теренде, тарны элге ёлолуп, кочукуркы тамынычланы ёморюк жырларын айта. Холам череги, ташдан –ташча секире, ёзөнгөле жорта. Жомакчы жерди ол, дедим.

Аны эшиткенлени, тиширууну келю тала, мени кычукалы: «Анам айтыну сөзлени кыайтарынг да... Ол харини тууган эли Холамды. Анам Шахманланы Асланкебени кызы Ранды. Революцияны кезиндеде атасын илишанга салгандан сора, кел айлана, жюрюй келип, мында тохтаганды.

Елнук кетчинге дер: «Мени Холамым, Ата журтум. Энтта да ары барып, кел кыыйырым бла кыраат, тууган элими керсем, акыр солуму ол болса да, аны хауасын бла бир солумам эди»- деп, тууган элин тасыкылапанай, термилгенлени турганды. Мен а мында тауушман, ёсгөнем, бюгюнлюкде да бу шахарда ёсгөймө. Сюеме жерими.

Алай анам Холамны сюйгөнчө, адам адамды да сюйплек болмоз деримин келетди. Аны харларына тынгылай, керюм кермеген эсе да, кеси жеримден да аны Холамын бегирек сююем».

Экибиз да алайда кел хапар айткыч. Шахманланы Асланбекни юк кызын бек эди. Таматасы Люба Темиржанланы Борисге эрге чыгарды. Алауга кызычкы туурды. Атына Тамара атадыла. Анга бир ай болганды, атасын тутуп кетедиле. Ол алай бла дум болды. Рая Акъкыяланы Бабица бла юйор кырады. Мени ушак негерим Лена алачы кызыларды. Ол а Годижев Володыга барды. Ала Владикавказны алапат аруу жеринде – Терк субу бююнунда фатар сатып аладыла. Сабийла да туурдыла, ёседиле.

Бир жол Рая кызы Лена бла тау тилде кел хапар айтды. Туугууду Геннадий алачы ушакларына тынгалтап турды. Билне кеткенлени, жаша экиси да аны айтканын билгенде, андан да Раяны Холамга элитрге таукул болдыла. Экинчи кюн аналарыны юсюне жыйи кийим алып мурат бла базарга бардыла. Анда уа тауча сөлөшө турган тишируулауга туюбейдиле. Лена, кууаныч, кыатырлана барып, орус тилде ала бла жарык салламыш, анасы Шахманладан чолканын айта, алачы юйге кыонакчы болганды.

Аны эшиттин тиширууладан бери негерине оз тилинде: «Совет власть быналы кырып тауусмаганын эди да?»-дейди. Ол а, Лена тауча ангылаганын билли, негерине: «Сени ауузун тутулса эди»-дейди. Аны эшиткенден сора догерли тишируу бу жанына келир акъалыны кыдыра.

Экибиз алайда келге дери хапар айткыч. Мен да жолума тебирейме. Андан айырлып, иги кесек кетенимден сора да ызымдан кыраат турды. Мен арты кырасан, кыолун булгай-булгай. Ким

Олтургыла: Лена Годижев жашы Геннадий блө, соевлетени: ортодо Леныны бек иеси Волода.

биледи, анасымы эсине туюшо огөссе аны тууган элими?

Адан сора Владикавказга нен-бача керө барсам да, Леналагга кыайта-кыайта турама. Фатарына тоз да киргенлени, бек алга аш отуона элтегини. Тенсини окуу уа тюрлю-тюрлю ашарыктыладан топпа-топу. Сыйлар эл аймай. Кеси уа олтурмай бир керө да. Кыатыма сюелгенлени, хапар айткыч турса: «Сен да олтур, бир стакан чий окуна ич мени бла»,- десем: «Эр киши кыатында олтураргы жарамайды. Аны улуту журмет этерге керекки. Ол туткум, миллет да улурлугу. Анам манга алай койреткенди»-деп кыл.

Былыт Жангы жыл бла алгышыл сөлөшөмө. Саламымы алгандан сора: «Кыалайды анамы Холамы?»- деп сорду. «Аллах айта, жайда мен сени кесим ары элтирем»,- дедим. Ол а бир аз тынгылады да: «Энди мен Холамдан эсе, анамы алгыварк керлюк болурма»,- деп, ахтана, телефону салып кюбюду.

Эки кюнден кече арасында жашы: «Анабыз дуниндан кетди»,- деп сөлөшди. Лена да анасыны элин кералмай кыдыра... Адамла туурдыла, ёседиле, жашайдыла, саладыла журтла, юйле. Заманлары жетсе, кетедиле дуниндан. Телюле бир бирлерин алышыдыла. Тюрлю-тюрлю сылтаула бла элде да чачыладыла, топ болуудыла. Эски Холам да сындады аны. Адамлары жок болуп, кыруу кыдырла нагышшылары. Кызыл кыалары уа бюгюн да турдыла суукту ташларын кюнге кызыдыра, жашууну ёморюк белгилеринча.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Акшы торленуле

Тамблагы кюнне ийнаныну себеби

Арт он жылны ичинде Кыбарты-Малкыарда тууганланы саны он керге ёсгенди. Республикада жашаган хар минг адамга оналты бала тогуу жаратылды, өлгенле а тогуу болуору эмде. Ансы Перестройкандан сора тууганланы саны өлгөнө бла тенг эди. Ол кезиу бла шендою болумун тенгештиререк, демократиян кризис бусагында жоктуу дарады. Бам, анга аналык капитал да этген болу себеплик.

Арт заманда юч эм төрт балалы юйорлени саны да кёбөйлө барды. Озган ёморно секинчи-токсанын жашларында бир сабийли модель жайыла башлаган эди. Аны кый да, юйор кыурагга келленгенле аздан-аз болуп бара эдиле: 1990 – 2000 кезюнде бир жылга кылардын бирлеридирге сюйгөнлени саны 36,6 процентте азгайган эди.

Кел сабийли юйорле төрели болгандыла озган ёморюледе. «Адам жарылыктыдан сора, жарылык жокду»,- дегендиле таулупа. Молк бир кюн келеди, башха кюн а кетеди, кырандынд – эгеч а, жанлары сау кыадыра, билекли эти турдыла.

Огары Малкыарда орта школну директору Кыарчаланы Халимат: «Мен 1971 жылда школга ишлерге келгеннимде, мында минген артык сабий окуй эди, бусагытта уа жалаңда юч жаз бла ойбор. Совет жылда хар параллельде юч класс болупчу эди, шендо юч бешинчи, тогузунчу, онбиринчи параллельде жалаңда бир класс барды. Келер жыл биринчи класска келгенле эки классу болушкыду да, анга

кыуангып турбабы»,-дегенди. «Сёзюс, хар юйор кыураган андан сабийлерин тамблагы кюлерини юсюнден сагыш этеди. Бабугенин администрацияны башчысы Османланы Мухтар билдирген кер, анда хар юйор кыураганын жер берирге онг жукы. Башха тауу элпедена, мында да адамла, узак шахарлагга барып, юйорлени кечиндиргана ахча ишлейди.

Таулупара хар юйор чекис сагыалды халкыга, биз аз салып болганыбыз себепли тууган балала кыадр саугыса чана керюндиле. Жарыгууга, кел жашла кеслерин ичиге неда наркотикле берип, юйор кураммайдыла, кыурачала да, сабийлерине кыайгырмайды.

Жууналысы кыадында чыгындагы РСФСР-ны халкыга билдире бююрун оттиничти Пашланы – Кыадырланы Валентина Идрисова былай айтканды: «Бусагытта юйорледе асламысында онку тишируула этюдиле. Ол терси. Бизни аделтерибиз – төрелерибизге кер, эр киши болуруга керекди башчы.

Кыарчыгыш, кимле даражлы вузула окуйдула? Кызыламы. Кимле иги ишледе урунда?» Кызыларбыз. Жашларыбыз тууган кюлеринден окуна алычаны, башчычана юйретерге керекки. Мен школда ишлеген жылларыма классла аслам эс жашлагга буруучу эдим. Эр кишини бил тиширууну жашауда жерлери башкыды.

Бусагытта уа хар зат да кыадыла не да кыаты болуп кыадыла. Эр киши таммалаган жумшаланы аспасын тишируу эталлык туюлюду. Сёз ючюн, мени атымы Азияда кюл инспекцияда ишлегени себепли

ийнанган адамданы тинтген комиссияга кыошкан эдиле, кеси намаз этгенин билмей. Биреуну ююне келсе, арбазда атан тыошен чатында арал тилде: «Кыурангыны да, аны кыуангыны да буюкур»,- деп болганды.

Ол кишиликки. Атам кыураган адамданы сабийери, туудулары бюгюнлюкде да манга жюрөк ырызлыктууларын билдиргенлени турдыла. Мен кызыларбыз кыуамасын, ишлемесини демейме, алай алачы жашланы жиберишине. Хар юйорлени башчысы ата болсун. Ананы сыйи аны ючюн тошерик туюлюду.

Юйор жашауда кыуандырган шартла да бардыла. Сёз ючюн, алгын ата-анала сабийери окууга кирир заманган улутта жия эдиле. Энди уа жылла бла репетиторла уа ахча тейледиле. Бирле айтырла: «Сабийле школда окуй эселе, ала неге керекдиле?»- деп.

Тюз соруду ол. Алай билимин даражасы-сыйи жылдан-жылга ёсөп барганын бек кыуангыны да тейледиле. Бирле урун – окуулу адамданыкыды. Миллетибиз бюгюнлюкде бек билими халкыладан бирди. Бизни сабийерибиз Россияны эм тыш кыралланы белгиле вузуларында окуйду.

Айну юйорно институту кючлендиреу бла байламды. Кыартларыбыз ырахатылы жашасала, жаш адамларыбыз билим алырга, ишлерге итинселе, тамблагы кюнобоз барды.

БАЙСЫЛАНЫ Марзин.

ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Харкюнлюк турмушну чеклеринден ычхыныргыга итине

Быйыл кыраылыбызда Литератураны жылы бардырылганы себепли окуучулу жазычула бла бетденбетте сөлөшүно бютюн бегирек саклап тургачындадыла. Бу конледе уа «Советская молодежь» газетин редакциясында Кэабарты-Малкьарда аты айтылган журналист, публицист, РИА КБР информатсия агентствону баш редактору Игорь Терехов бла тобөшүм кыралганды. Ол а неге жоралангонды десеги, кеп болмай аны «Эльбрус» издательстводо «Прогукли с ангелом» эм «Тетраграф» китап басмада «Зимний сад камней» деген эки жаңгы китабы чыккыялары бла.

да келген эди. Аны оюмуна көрө, китаплагы кирген кыска проза чыгармала улуу, терен мағыналыдыла, алааны окуй барганын кыадап автору жашауу суратлаган амалларына, терен философия кез кырамыларына тошкөсө.

кереклигин ангалтыртырга учунады, бу ысла уа китаны хар тизгининде кезге туура урунадыла, дегенди. Поэтесса Мотайланы Светлана, филология илимуланы доктору Светлана Алхасова, «Эльбрус» китап басманы орус тилде чыккыан литературасыны бөлүмүнө таматасы Джамбулат Кожубаев да сөлөшөндиле.

Игорь Терехов белгилли поэтизиз Мокьаланы Магоммет бла кыаты шүкхүк жюротөндү. Презентацияда ол кыалам кырамыдашы эсималы чыккө, назмуларыны эшитир деп тилегенле болсала, Мокьа улу кэмбиосюнде «Анамы жауугу» эм «Атамы башыгы» дегенлерин келден айтуучусун эсгергенди. Сора автор чыгармачылыгындан кеси жараткан бир нөнча хапарын окуп, жыйылганы ыразы этгенди.

Акырында келгенге, «Советская молодежь» газетин баш редактору Мухамед Кардановакы ыразылыкларыны ачыккыла, мында арысында Литератураны жылдыра бу жаңы бла тобөшүно дайым да кыралала турлукарларыны ышанганларыны билдиргенди.

ЖАҢГОРАЗЛАНЫ Нажабат. Суратны ТОПГУРЛАНЫ Камал алганды.

90-чы жылланы алпында Терехов, ВГИК-ни тауусуп, кинодраматургну дипломун алганды. Аны хапарларыны биринчи китабы ол анда окуй тургачында дуняа жазгычын көргөндү, артада публикацияларыны саны да асламды. Сөз оюн, окуучула ала бла «Дон», «Дети РА», «Крокодил», «Ковчег», «Литературная газета», «Литературная Россия» эмда башха журналланы бла газетелени беттеринде шагьырейленгенди.

Нальчикде уа автору сегиз китабы чыккыанды. «Тайна перелиски», «Пять углов», «Праздник мёртвой ливны», «Река времени» дегенчалада биз жазычууны ачыккы сезюн, улуу фахиусун көрөбиз. Аны 2008 жылда басмаланган «Возвращение с холмов» ат-жорек ыразылыгыбызны билдиреби.

зетин «Ыйкыны беш эмда ити киталпыры» деген рубрикасында сыйлы жерин тапканын белгилерчады.

Ол кон презентациялары кыралган киталпыны юсюнден сөзге кыайта, «Прогукли с ангелом» дегени озган жылы декабрь айында чыккыяны айткык. Ол кеси да эки бөлүмдөн кыралганды. «Книги дождя» деген биринчи кесиге новеллала, арабескала, миниатюрала киргенди. «Мужчина с вёселом» а экинчи жарымды. Аны автору дүниек халда жазмалары кыоштурганды.

ЖАНДАУУРЛУК

Сабийлеге кырааган бөлүмге - медицина аппаратура

«Кыатында кыарыузыгы болуш» деген республика жамауат организацияга кирген жаш адамланы бир кыауу саусуз сабийлеге болушур мурата Алим Сижажени башчылыгында сабий клиника болынычы экология бөлүмүнө медицина аппаратура келтири бергенди. Ол былыр 23-июнь айында Нальчикде Кырулушчуланы маданият юйюнде «Тейри кылындан бийик» деген жандауурлук фонд кырааган концерттен жыйылган ачагы алынганды.

Сауыгаланы бөлүмнө баш врачы Жанна Кумьковага бере, Алим Сижаже былай айтханды: «Бизни бу ишибизге республикада жашаган кепле себеплик этгенди. КымР-ни Башчысы Юрий Баркочко да жорек ыразылыгыбызны билдиреби. Ол министрствода, ведомствода, организациала, укредиленяла да бу огурулу ишге кыошулурга кереклисин айткан эди. Алай бла концерттен көп ача тошгенди, аны бир кыаууна бу бөлүмге ремонт этилгенди, кыабыргаларында уа жаш художникле жомакыла

10-чу классны окуучусу Милана Ашинова болганында айтханды. Ала келтирген затла кимлеге керек эселе да, алагы жарарларыны бек сойегин билдиргенди. «Болушук жалаңды бер керек болуп кыалагызында да билебиз, аны себепли башха болынычлада операция этилп, кыан керекли болганга неча бакдырырга Москвага, Астраханьга, Израильге, Германияга, башха жерлеге да барырга тошкөнгө себеплик этпеге керекширими», дегенди Сижаже.

Былай огурулу ишери юнөн, жаш адамлагы ыспас этип, болынычы баш врачы Людмила Гусалова бла Жанна Кумькова сөлөшөндиле. Келтирилген аппаратура саусуз хансы, кир-китичкеге багында улуу себеплик этердик, дегенди.

Кыонакыла ауруганланы жокыламай болмагандыла, ала бла хапар айтхандыла, ойнагандыла.

ХОПЛАНЫ Марзият. Суратны автор алганды.

«Бизни бу ишибизге республикада жашаган кепле себеплик этгенди. КымР-ни Башчысы Юрий Баркочко да жорек ыразылыгыбызны билдиреби. Ол министрствода, ведомствода, организациала, укредиленяла да бу огурулу ишге кыошулурга кереклисин айткан эди. Алай бла концерттен көп ача тошгенди, аны бир кыаууна бу бөлүмге ремонт этилгенди, кыабыргаларында уа жаш художникле жомакыла

ны жигитлерин хақысы ишленгенди. Андан кылаган 628 минг сомга уа врачла тилеген аппаратланы сатып алганбыз». Ол онкологиядан ауруган сабийлеге болушур концерт кыруучу башламчысы 14-чу номерли орта школун

ПОЛИЦИЯ

Уручу россеили машиналаны сайлаганды

Нальчикни полициячылары тинтүү-излеу ишени кезиунде Ставропольда Чечен Республикадан 89-жыллык адамы тутхандыла. Право нызамны саклачуланы оюмларына көрө, 2013 жылда 6-чы майдан 17-чисине дери ол бизни ара шахарыбызда «Гранта» эмда «ВАЗ-2110» машиналары

урлап кычканды. Алай бла ол аланы ишени кезиунде Ставропольда Чечен Республикадан 89-жыллык адамы тутханды. Право нызамны саклачуланы оюмларына көрө, 2013 жылда 6-чы майдан 17-чисине дери ол бизни ара шахарыбызда «Гранта» эмда «ВАЗ-2110» машиналары

Кыоркыузулук

Саклык бютюн бек керек болган кези

Жаз быйыс-жай кезиу башланганлары бла юйлеге, молкөлеге ол аслам тошеди. Аны баш сылтауа адамла, тохтадырлыгы жаруулары сакыламы, кыоркык хансы, кир-китичкеге койдорголчелери бла байламды. Аны юсюнден эчки службалага кеч билдирү, кыоркыузулукчу мадарлары тиийлиси жагычылмаганылары, оту фюлпюрге кереклиси бир суу болмаганы, пожарный дружиналары кырамаганылары халны бютюн кыайн этеди.

Нальчикни юсюнден айтханды, мында терк кыабингага затланы (кырадык, кир-китич, кыагыт) кетиреңа, юйюни тийрелерин тазаларча суботник бардыру хайрыгы болушук. Андан тышында, зарраны затланы эчки орунлагы жыргыга, багушу уа полигонлага этип тегереге керекди. Оту фюлпюрге деп жыйылган суу суулары ариулау, белгиле салуу, алагы элтен жолуулан тап халда тутуу дегенча мадарлары уа кыоркуюу кезиунде адамланы саулулары бла жашауулары, молклерин сакыларга себеплик этердик.

Жаз быйыс-жай кезиу башланганлары бла юйлеге, молкөлеге ол аслам тошеди. Аны баш сылтауа адамла, тохтадырлыгы жаруулары сакыламы, кыоркык хансы, кир-китичкеге койдорголчелери бла байламды. Аны юсюнден эчки службалага кеч билдирү, кыоркыузулукчу мадарлары тиийлиси жагычылмаганылары, оту фюлпюрге кереклиси бир суу болмаганы, пожарный дружиналары кырамаганылары халны бютюн кыайн этеди.

Нальчикни юсюнден айтханды, мында терк кыабингага затланы (кырадык, кир-китич, кыагыт) кетиреңа, юйюни тийрелерин тазаларча суботник бардыру хайрыгы болушук. Андан тышында, зарраны затланы эчки орунлагы жыргыга, багушу уа полигонлага этип тегереге керекди. Оту фюлпюрге деп жыйылган суу суулары ариулау, белгиле салуу, алагы элтен жолуулан тап халда тутуу дегенча мадарлары уа кыоркуюу кезиунде адамланы саулулары бла жашауулары, молклерин сакыларга себеплик этердик.

МЧС-ни Нальчикде надзор бөлүмө.

Гитче футбол

Кубокну иеси - биягы «EMERCOM»

Бу конледе гитче футболдан Эльбрус районун элерины, предриятияларыны бла учрежденияларыны араларында бардырылган турнир болгонды. Ол төрөлү халда Мызыланы Мухтарны хурметине жораланы кыралганды.

Бир айны ичинде онсегиз команда «Геолог» спортсаулукуню кочлеу комплекседе кубок ючюн жорөшөндиле. Финалда аладан төртюсю чыккыганды. Спортчулары онларга итинуюлукчелери, ала аны ючюн битеу кыарулары салганлары шарт көрөно эди. Кыаты жорөшөде ючюнчю жерни, налог инспекцияда ишлегенлени озуп, олимпиада резервли сабий-жаш тейю спорт школну келечилери алгандыла. Биринчиге уа озган жылда да жорлагыан От тешюруге кыажу службаны Эльбрусда гарнизону «EMERCOM» командасы чыккыганды. Аны «Спорткомитет» команда бла тобөшюю 4:2 эсеп бла бошалганды.

Оюмданы эм иги вратарына Гельхяны Халим саналганды.

Кыорулачу Рустам Шомакос, чабуул этичю Леонид Попов да эм кичю болгандыла. Бомбардирледе уа айрымай Башийланы Махмула бла Артём Мазукабов эдиле. Аланы району азаматтарынысы башчысы Уналаны Казими, спорт министр Асланбек Хуштов, Тарынуууну шахтала ишлеген комбинатыны келечиси Влаик

Сидакос, Мызыланы Мухтарны атаасы Анаур жорекден алгышылагандыла. ХАДЖИЛАНЫ Жамал. СУРАТЛАДА (башында) Уналаны Казими жорлагыан команда бла; (тобюнде) саугалаууну кезиуно. Суратла авторундула.

БАШЛАМЧЫЛЫК

Кыаячыны школу

Мында алгарагыда Эльбрусда сабийлеге бля жаш адамлага таулада жорюрге юйөнрича жорюле кырууларындыла. Аланы бардырырга «Нальч» альпинист клубу, КымКыУ, Эльбрусда МЧС-ни бөлүмө, «7 вершин» кыонакы олу себеплик этгенди.

Сборланы кырааган эм бардырыган белгилли альпинист Карина Мезова билдиргенге көрө, бу жол жараулагы 40-дан артык адам кыатышханды. Аланы асламысы «Намыс» реабилитация арада турганчалыда. Аладан сора, КымКыУ-ну студенттери, цюкочул эм турдаст, альпинист клубланы келечилери да бардыла.

Биринчи кон алагы кыоркыузулукчу жорукларыны билдиргенди», дейди Карина. «Снаржение кыайлы хайырлангызга керек болганын кыоркөтөнгөбиз. Ызы бла кыарда сыналуу бардырыауыз. Эчкини кон Гара-Башы аууунда МЧС-ни келечилери хазырлаган жилле бла чыраалагы өргөнгөбиз. Жаш адамла ары биринчи көрө чыккыанлыкка, артык кыайтхан болмагыт. Ол сынау алагы, бир жадыла, кыоркуюу аны бла бирге уа кыуанчылы да болганды. Ючюнчю кон жаш адамла Улуу Ата журт урушда жоюлганылары Терс-Кюлда эсгер

тмелерин эмда «Мир» станцияда Эльбрус кыоруулаганыла музейлерин жокылагандыла. «Онбиреуелени ышыгы» деген жерге кетюролгонлеринде уа, кыазуатыны замандыча совет аскериле таулада кыайлы кыыйн болумда сермешегенлерин билгенди.

«Башлаган ишибизни юсюнден айтсам, муртабызга жетгенбиз дерчады. Аны бла бирге республикада альпинист школну айнытырга болушханча ыразылыгымыны билдирети сөкмө. Барыбыз да бирге иштесек, озган жылда чеч, туризмини бла альпинистини юслери бла жерибизни атын айдыраллыккыбыз», дейди Мезова. Ол айтханды көрө, биринчи кезиунде альпинизм школ сабий-КУРДАНЛАНЫ Сюлемен.

УЧРЕДИТЕЛБЛЕ: КЭАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДАКЦИЯ:
БЕШПАЙЛАНЫ Мутаин (баш редактору оубушасары)
ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору оубушасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жуунал секретары)
САРАККУЛАНЫ Асият (культура бөлүмүнө таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору примания - 42-43-01.
Баш редактору оубушасары - 42-38-21, 40-84-82.
Жуунал секретары - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корректор - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЕ.НОМЕРИ:
Жамауат-поэтика жазуу - 42-67-68, 42-24-02.
Культура - 42-75-82.
Социалдык-экономика - 42-66-73, 40-59-18.
Жангылыкка эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окуучула бла байламкыла жорюшү уа реслама - 42-37-94.
Тилманча - 47-31-28, Сурат алачуу - 42-68-72.
Бухгалтерия - 42-30-87.
Оператра - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыагыт жюротөмдөн.
Кыот жазмагыла респиона этилгенди эм ала артык кыайтырмадыла.

Газете басмаланган материалда айтылган оюмла редакцияны оюму бла кешинеште болушук. Алада айтылган хар зат ючюн.

Россей Федерацияны Басманы юсюнде законун тиийлисинде материалланы авторлары келеси жуулушуды.

Редакция автордан 400 газет тизгинден (машина бла жазылган 5-6 бет) кешини алмайды.

Газет Басманы эм асламы информатсия эркинликтерин кыруучу жаңы бла Кэабарты-Малкьар регион инспекцияда 1994 жылда 14-июнь июлда регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ИИ—0066. Истеке — 51532

Газетин басмагы КымР-ни Басма эмда асламы коммуникация жаңы бла кырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясына басмаланганды. Нальчик шаар, Ленин агы проспек, 33

Газетин ислерине таптыруу ючюн КымР-ни Басма эмда Федеральнай Управленисы жуулушуды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Газетини Россияча сатыу ючюн КымР-ни «Роспечать» акционер обществосу жуулушуды. Телефон: 42-69-34

Номерге графике кере 19 00 сагытка кыот салындады. 20 00 сагытка кыот салындады

ГАЗЕТНИ НОМЕРИ ЧЫГАРЫША:
Кулыяны Зульфия - дежурный редактор.
Кешинишаны Зульфия - жуушалы секретары оубушасары.
Акучуяны Феруза - (3-4-чу бетле),
Зезаланы Лида - (1,2-чи бетле) - корректор.
Тиражы 2100 экз. Заказ № 393

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИУАТЫЛЫН АДРЕСИ:

360000, Нальчик шаар, Ленин агы проспек, 5.
элбрус почта: elbrus_50@mail.ru